گزارش کوتاه
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۱۳، دی ۱۳۹۳، ۹۲۲-۹۱۷

بررسی اپیدمیولوژی سوانح و حوادث شهرستان لردگان در سال ۱۳۹۱: یک گزارش کوتاه

مسلم طاهری سودجانی[۱]، رضا شیرانی فرادنبه[۲]، سیدعلی‌اصغر هاشمی[۳]، عاطفه زاهدی[۴]، علی دهقانی[۵]

دریافت مقاله: ۹۳/۶/۳ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۳/۶/۳۰ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۳/۹/۴ پذیرش مقاله: ۹۳/۹/۱۰

چکیده

زمینه و هدف: سوانح و حوادث یکی از تأثیرگذارترین موارد بر سلامتی است. با توجه به اهمیت این مورد، مطالعه‌ای به منظور بررسی سوانح و حوادث طراحی و داده‌های حاصل را مورد تجزیه تحلیل قراردادیم.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع مقطعی می‌باشد که در آن از داده‌های ثبت شده در برنامه ثبت سوانح و حوادث شبکه بهداشت و درمان شهرستان لردگان در سال ۱۳۹۱ استفاده شده و با استفاده از آمارهای توصیفی مورد تجزیه تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌ها: از تعداد ۹۱۳ مورد سانحه ثبت شده در سال ۱۳۹۱، ۶۱۴ مورد (۶۷/۳٪) مرد و ۲۹۹ مورد (۳۲/۷٪) زن بود. بیشترین رویداد سانحه به ترتیب مربوط به تصادفات و سوانح ترافیکی (۴۱٪)، مسمومیت (۱۸٪) و سقوط (۱۰/۱٪) بود، در مجموع ۵۵/۲٪ از سوانح و حوادث بین سنین ۱۵ تا ۳۵ سال اتفاق افتاده بود.

نتیجه‌گیری: از آنجایی که نیمی از حوادث درگروه‌های سنی جوان و مولد جامعه رخ داده است، لازم است آموزش دقیق رابه این گروه سنی اختصاص داد.

واژه‌های کلیدی: اپیدمیولوژی، سوانح و حوادث

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران
۲- کارشناس واحد مبارزه با بیماریهای شبکه بهداشت شهرستان لردگان، لردگان، ایران
۳- دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران
۴- دانشجوی کارشناسی ارشد اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپیدمیولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران
۵- (نویسنده مسئول) استادیار گروه آموزشی آمار و اپیدمیولوژی، گروه آمار و اپید میولوژی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران
تلفن: ۳۷۲۵۸۷۷۰-۰۳۵، دورنگار: ۳۷۲۵۸۴۱۱-۰۳۵، پست الکترونیکی: adehghani42@yahoo.com

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.9.4.1]

مقدمه

صدمات در نتیجه حوادث ترافیکی، غرق شدن، مسمومیت، سقوط، سوختگی، خشونت و یا جنگ سالانه باعث کشته شدن بیش از ۵ میلیون نفر و آسیب دیدن میلیون‌ها نفردر سال می‌شود، این عوامل ۹٪ مرگ و میر را به خود اختصاص داده‌اند و تهدیدی برای سلامت هر کشور هستند [۱].

درباره تلفات ناشی از آسیب‌های گوناگون در ایران آمار معتبری در دسترس نیست. مطابق آمار منتشر شده حدود ۳٪ از تمام مراجعات به مراکز بهداشتی و درمانی به علت آسیب‌های مختلف ناشی از سوانح و حوادث بوده است. همچنین، بر اساس گزارش وزارت بهداشت در سال ۱۳۸۲ سوانح دومین علت مرگ و اولین عامل تعداد سال‌های از دست رفته عمر در ایران اعلام شده است [۲].

با توجه به تأثیری که سوانح و حوادث بر شاخص تعداد سال‌های از دست رفته عمر می‌گذارد، همچنین، شرایط جغرافیایی این شهرستان که در معرض سوانح و حوادث مختلف قرار دارد برآن شدیم تا مطالعه متمرکزی بر روی سوانح و حوادث این شهرستان انجام دهیم.

مواد و روش‌ها

این مطالعه یک بررسی مقطعی است که در آن اطلاعات بدست آمده از سوانح حوادث در سال ۱۳۹۱ مورد بررسی قرار گرفته است که این اطلاعات از برنامه ثبت سوانح و حوادث شبکه بهداشت و درمان شهرستان استخراج شده است. ثبت این اطلاعات از طریق دریافت آمار ماهیانه از مراکز و بیمارستان‌های تحت پوشش این شهرستان می‌باشد. کلیه اطلاعات ثبت شده در این برنامه در سال ۱۳۹۱ برابر ۹۱۳ مورد بود که به صورت سرشماری از کلیه داده‌ها که به تفکیک سن، جنس، محل حادثه، منطقه حادثه و نوع حادثه بود استخراج و از طریق نرم افزار SPSS نسخه ۱۶و آزمون‌های آماری توصیفی مورد بررسی قرار گرفت. جمعیت مورد مطالعه در این بررسی کلیه جمعیت ثابت (شهر و روستا) تحت پوشش شبکه بهداشت و درمان شهرستان لردگان که شامل ۲۱۱۸۰۱ نفر بود (۱۰۹۰۹۳مرد، ۱۰۲۷۰۸ زن، همچنین، ۳۶۹۴۳ شهری، ۱۷۴۸۵۸ روستایی) می‌باشد.

نتایج

از مجموع ۹۱۳ حادثه ثبت شده ۶۱۴ مورد (۶۷/۳٪) مربوط به مردان و ۲۹۹ مورد (۳۲/۷٪) از حادثه دیدگان به زنان اختصاص دارد. نتایج نشان می‌دهد که بیشترین سانحه مربوط به تصادفات (۴۱٪)، مسمومیت (۱۸/۱٪) و سقوط (۱۰/۷٪) می‌باشد.

به جز سوختگی که در زنان ۵۷/۱٪ و در مردان ۴۲/۹٪ و خودکشی که در زنان ۶۱/۱٪ و در مردان ۳۸/۱٪ به دست آمد، در سایر موارد سوانح بیشتر متوجه مردان بود.

توزیع بیماران حادثه دیده برحسب گروه‌های سنی و جنس نشان می‌دهد بیشترین فراوانی حادثه در گروه‌های سنی ۲۵-۱۵ سال و ۳۵-۲۵ سال می‌باشد که در همه گروه‌های سنی مردان بیشتر از زنان دچار سانحه شده‌اند.

بررسی توزیع سنی در حوادث نشان داد که عقرب و مارگزیدگی بیشتر در گروه سنی ۲۵-۱۵ سال (۳۶/۴٪)، سقوط بیشتر در گروه سنی زیر ۱۵ سال (۴۲/۹٪)، ضربه در گروه سنی ۲۵-۱۵ سال (۳۷/۲٪)، مسمومیت در گروه سنی ۲۵-۱۵ سال (۳۲/۷٪)، تصادف عابر پیاده در گروه سنی زیر ۱۵ سال (۳۸٪)، تصادف خودرو سوار گروه سنی ۲۵-۱۵ سال (۳۵/۱٪)، تصادف موتور سوار ۲۵-۱۵ سال

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.9.4.1]

(۴۴/۳٪) و خودکشی در گروه سنی ۲۵-۱۵ سال (۵۵/۶٪) بیشتر از سایر گروه‌های سنی درگیر حوادث بوده‌اند.

جدول ۱- فراوانی سوانح وحوادث به تفکیک جنس و نوع حادثه

نوع حادثه	جنس		مجموع
	زن (درصد) تعداد	مرد (درصد) تعداد	
حمله حیوانات	۰ (۰)	۱ (۱۰۰٪)	۱ (۰/۱٪)
عقرب و مار گزیدگی	۳۷ (۴۸/۱٪)	۴۰ (۵۱/۹٪)	۷۷ (۸/۴٪)
سوختگی	۸ (۵۷/۱٪)	۶ (۴۲/۹٪)	۱۴ (۱/۵٪)
برق گرفتگی	۲ (۲۸/۶٪)	۵ (۷۱/۴٪)	۷ (۰/۸٪)
سقوط	۳۳ (۳۳/۷٪)	۶۵ (۶۶/۳٪)	۹۸ (۱۰/۷٪)
ضربه	۲۶ (۲۷/۷٪)	۶۸ (۷۲/۳٪)	۹۴ (۱۰/۳٪)
مسمومیت	۷۷ (۴۶/۷٪)	۸۸ (۵۳/۳٪)	۱۶۵ (۱۸/۱٪)
خشونت	۸ (۲۱/۱٪)	۳۰ (۷۸/۹٪)	۳۸ (۴/۲٪)
خودکشی	۱۱ (۶۱/۱٪)	۷ (۳۸/۹٪)	۱۸ (۲٪)
تصادف عابر پیاده	۱۴ (۲۸٪)	۳۶ (۷۲٪)	۵۰ (۵/۵٪)
تصادف خودرو سوار	۵۲ (۲۶/۸٪)	۱۴۲ (۷۳/۲٪)	۱۹۴ (۲۱/۲٪)
تصادف موتور سوار	۲۰ (۱۵/۳٪)	۱۱۱ (۸۴/۷٪)	۱۳۱ (۱۴/۳٪)
سایر	۱۱ (۴۲/۳٪)	۱۵ (۵۷/۷٪)	۲۶ (۲/۸٪)
مجموع	۲۹۹ (۳۲/۷٪)	۶۱۴ (۶۷/۳٪)	۹۱۳ (۱۰۰٪)
شیوع در هزار نفر	۲/۹	۵/۶	۴/۳

بحث

در این مطالعه تعداد۹۱۳ مورد حادثه ثبت شده است که از این تعداد ۲۹۹ مورد (۳۲/۷٪) و ۶۱۴ مورد مرد (۶۷/۳٪) مرد بودند، این نتایج با مطالعه Soori و همکاران [۳] و Khosravi و همکارش [۴] هم‌خوانی داشت که این امر نشان دهنده رفتار پر خطر در مردان نسبت به زنان است، البته موارد سوختگی زنان بیشتر از مردان روی داده است که ظاهراً به استفاده زنان از وسایل پخت و پز ارتباط دارد. همچنین، موارد خودکشی در زنان بیشتر از مردان می‌باشد که این خودگویای اهمیت آموزش بهداشت روانی مربوط به این گروه آسیب‌پذیر را نشان می‌دهد. سایر نتایج نشان دهنده این بود که در بین سوانح و حوادث، تصادفات بیشترین سانحه را به خود اختصاص داده است که مشاهده این نتایج در مطالعه Khodadadi و همکاران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.9.4.1]

[۵]، Esmaeili و همکاران [۶] و Soori و همکاران [۳] نشان دهنده این امر است که سوانح ترافیکی همچنان در اولویت حوادث قرار دارند و نیازمند آموزش اساسی، همکاری بین بخشی مستمر و قدرتمند و در برخی موارد اعمال محدودیت‌ها و قوانین توسط پلیس راهور می‌باشد مشاهده شد.

نتایج بدست آمده در این مطالعه نشان داد که بیشترین فراوانی سوانح در بین گروه سنی ۲۵-۱۵سال است که با مطالعه Khosravi و همکارش [۴] همخوانی دارد و نشان دهنده این امر است که رفتارهای پر خطر در این گروه سنی با توجه به نیروی جوانی و در معرض خطر بودن این گروه سنی نسبت به سایر گروه‌های سنی است. درمورد سوانح ترافیکی بیشترین تصادفات موتور سوار و خودرو سوار مربوط به گروه سنی ۲۵-۱۵ سال است که بنظر می‌رسد به دلیل استفاده بیشتر جوانان این گروه سنی از این وسیله و عدم رعایت قوانین و مقررات رانندگی است.

تصادف عابر پیاده بیشتر متوجه گروه سنی زیر ۱۵ سال شده است که به دلیل عدم آگاهی این افراد از خطرات و غفلت ناشی از آزادی بیش از حد این افراد می‌باشد که لازم است از آزادی بیش از حد آنان کاسته شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج بدست آمده در این مطالعه لزوم آموزش کلیه افراد ساکن در شهر و روستا و اطلاع‌رسانی از حوادث و سوانح پیش رو در منازل و سایر اماکن به چشم می‌خورد. همچنین، با توجه به این امر که اکثر سوانح متوجه جوانان در گروه سنی ۲۵-۱۵ سال است و این گروه سنی مولد جامعه می‌باشد همکاری همه جانبه بین سازمان‌های مربوطه را می‌طلبد.

تشکر و قدردانی

در پایان این مقاله لازم می‌دانیم از همکاری آقای علیدادی که هماهنگی‌ها لازم را درخصوص جمع‌آوری داده‌ها انجام دادند، کمال تشکر و قدردانی را داشته باشیم.

References

[1] Inguries.Word Health Organization , Available at: http:// http://who.int/topics/injuries/about/en/.Access Date: 2014/11/24.

[2] Ghotbi M, Rafati M, Ahmadnia H, Guya M M, Hagh Azali M. Noncommunicable Disease surveillance system. 1st ed, Tehran, Sepid Barg, 2008; 155.

[3] Soori H, et al. Epidemiological pattern of non-fatal accidents in Iran. *Journal of Nursing and Midwifery Beheshti* 2008; 18(60): 45-50 [Farsi]

[4] Khosravi Sh, Ghafari M . Epidemiology of domestic accidents in the population covered by health centers in this city 2000. *Shahrekord Univ Med Sci* 2003; 5(2): 54-64.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.9.4.1]

[5] Khodadadi H, Asadpoor M, Zohre kermani S, Ravarii A. The frequency of accidents in children under 15 years admitted to the emergency Rafsanjan. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2006; 5(3): 201-8. [Farsi]

[6] Esmaeili Z, Vaezzadeh N. The pattern of injuries in children under 15 years of Mazandaran. *J Mazandaran Univ Med Sci* 2000; 10(29): 1-6. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.9.4.1]

Epidemiology of Accidents and Injuries in the City of Lordegan in 2012: A Short Report

M. Soodejani[1], R. Shirani Faradonbeh[2], S.A. Hashemi[3], A. Zahedi[4], A. Dehghani[5]

Received: 25/08/2014 Sent for Revision: 21/09/2014 Received Revised Manuscript: 25/11/2014 Accepted: 01/12/2014

Background and Objective: Accidents and traffic events are the most influential factors in health. Given the importance of this matter, we designed this study to investigate accidents and analyze the data.

Materials and Methods: This is a cross-sectional study. Data were collected via recorded inputs in the accident registries in Health Network in 2012 and analyzed using descriptive statistics.

Results: In 2012, a total of 913 events were registered which 614 cases (67.3%) were male and the rest of them (32.7 %)were female. Most of events were related to accidents and traffic events (41%), poisoning (18%) and fall (10.1%) respectively, and a total of 55.2% of the accidents had been occurred among persons with the age of 15 to 35.

Conclusion Since, half of the events occurred in the age groups of young and productive population, it should be considered to train them accurately.

Key words: Epidemiology, Accidents and injuries

Funding: This research was funded by Yazd University of Medical Sciences

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Yazd University of Medical Sciences approved the study.

How to cite this article: Soodejani M, Shirani Faradonbeh R, Hashemi SA, Zahedi A, Dehghani A. Epidemiology of Accidents and Injuries in the City of Lordegan in 2012. *J RafsanjanUniv Med Sci* 2014; 13(10): 917-22. [Farsi]

1- MSc Student of Epidemiology, School of Public Health, Dept. of Epidemiology & Statistics, Shahid Sadooghi University of Medical Sciences, Yazd, Iran
2- BSc of Public Health – Health Center Of Lordegan
3- MSc Student of Epidemiology, School of Public Health, Dept.of Epidemiology & Statistics, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz , Iran
4- MSc student of Epidemiology, School of Public Health, Dept.of Epidemiology & Statistics, Shahid Sadooghi University of Medical Sciences, Yazd, Iran
5-Assistant Prof Epidemiology, School of Public Health, Dept.of Epidemiology & Statistics, Shahid Sadooghi University of Medical Sciences, Yazd, Iran
(corresponding Author) Tel: (0351) 7241734, Fax: (0351) 7249898, E-mail: adehghani42@yahoo.com

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-09]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1393.13.9.4.1]